

Nr 177.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till centrala sjukvårdsberedningen: avlöningar, m. m.; given Stockholms slott den 7 mars 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

GUSTAF.

Eije Mossberg.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför statsrådet Mossberg.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställen under femte huvudtiteln, punkten 205, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till centrala sjukvårdsberedningen: avlöningar för budgetåret 1947/48 beräkna ett förslagsanslag av 150 000 kronor. Den närmaste anledningen till att ifrågakvarande anslag i statsverkspropositionen upptogs med ett endast preliminärt beräknat belopp var att förslag framlagts om inrättande inom beredningen av en avdelning för arbetsstudier vid sjukhus samt att nämnda förslag vid tiden för statsverkspropositionens framläggande ännu var föremål för remissbehandling. Sedan remissbehandlingen

av ärendet numera avslutats, anhåller jag att till fortsatt behandling få upptaga hithörande spörsmål. Såsom bakgrund för bedömande av föreliggande förslag torde jag därvid inledningsvis få lämna en kortfattad redogörelse för centrala sjukvårdsberedningens uppgifter och organisation.

Centrala sjukvårdsberedningens uppgifter och organisation.

Centrala sjukvårdsberedningen, som tillkom genom beslut av 1943 års riksdag och väsentligen utgör en sammanslagning av förutvarande centrala sjukhusarkivet och sjukhusens standardiseringskommitté, har att handlägga ärenden rörande planläggning och utrustning av sjukhus och därmed jämförliga inrättningar, planläggning av den slutna vården inom rikets sjukvårdsområden samt standardisering av inventarier och materiel inom hälso- och sjukvården. Vidare åligger det beredningen att samla, registrera, systematiskt bearbeta och arkivera uppgifter rörande hälso- och sjukvårdsväsendet inom och utom landet i och för rationalisering på det sjukhustekniska området. Härvid har beredningen att taga de initiativ och väcka de förslag, som befinnas påkallade.

Till fullgörande av de nu angivna uppgifterna åligger det särskilt beredningen att med uppmärksamhet följa utvecklingen av sjukhusväsendet inom och utom riket, att verka för standardisering av inventarier och materiel inom hälso- och sjukvården samt rationalisering av driften vid sjukhus och därmed jämförliga inrättningar, att vid påfordran av medicinalstyrelsen eller sjukhusägare medverka vid granskning av förslag rörande planläggning och utrustning av sjukhus och därmed jämförliga inrättningar samt planläggning av den slutna vården inom rikets sjukvårdsområden, samt att tillhandagå myndigheter, huvudmän för sjukhus och därmed jämförliga inrättningar ävensom, i den utsträckning så lämpligen prövas kunna ske, jämväl andra med äskade upplysningar rörande frågor, som falla inom beredningens verksamhetsområde.

Ledningen av beredningen utövas under medicinalstyrelsens överinseende av en styrelse, bestående av tio ledamöter, vilka utses av Kungl. Maj:t. Styrelsen har att tillsätta ett särskilt arbetsutskott, bestående av tre av styrelsens ledamöter. För att övervaka arbetet inom beredningen och mellan styrelsens och arbetsutskottets sammanträden handlägga vissa ärenden finnes hos beredningen anställd en verkställande tjänsteman.

Beredningens verksamhet bedrivs å två avdelningar, standardiseringsavdelningen och arkivavdelningen. Standardiseringsavdelningen handlägger huvudsakligen ärenden rörande standardisering av inventarier och materiel inom sjukvården. Arkivavdelningen handlägger huvudsakligen ärenden rörande planläggning av sjukhus och därmed jämförliga inrättningar och skall i detta syfte samla, registrera, systematiskt bearbeta och arkivera uppgifter och ritningar på sjukhusväsendets område. Vardera avdelningen står under ledning

av en byrådirektör i lönegrad Eo 26, som har att organisera och leda arbetet inom avdelningen.

För budgetåret 1946/47 har till avlöningar vid beredningen anvisats ett förslagsanslag av 70 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 31 maj 1946 fastställt följande avlöningsstat för beredningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	6 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	57 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	7 000
Summa förslagsanslag kronor		70 000

Samtidigt har Kungl. Maj:t förklarat, att anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, finge tills vidare från och med budgetåret 1946/47 disponeras på följande sätt:

Arvoden till ledamöter av styrelsen, <i>förslagsvis</i>	kronor	1 500
Arvode till en verkställande tjänsteman, <i>högst</i>	»	3 000
Arvoden till av beredningen anlitade experter, <i>högst</i>	»	1 500
Summa kronor		6 000

Framställningar av centrala sjukvårdsberedningen samt yttrande däröver.

I skrivelse den 24 augusti 1946 har *centrala sjukvårdsberedningens styrelse* gjort framställning rörande medelsbehovet för avlöningar vid beredningen under nästa budgetår.

Styrelsen framhåller däri, att det för styrelsen stode klart, att omfattningen av de arbetsuppgifter, som fölle inom beredningens verksamhetsområde, komme att ytterligare väsentligt öka under budgetåret 1947/48. Av sjukhusens huvudmän hade nämligen anvisats mycket stora anslag för ny-, till- och ombyggnader av sjukvårds- och övriga sociala inrättningar. Detta komme att medföra ett ökat arbete icke endast för beredningens arkivavdelning i fråga om granskning av förslag till planer för lösande av dessa arbetsprojekt utan jämväl för dess standardiseringsavdelning. Krav hade sålunda med stor styrka framförts från sjukhusens huvudmän om forcering av ett flertal betydelsefulla standardiseringsuppgifter för att underlätta erforderlig nyanskaffning av utrustning till de planerade utvidgningarna. Såsom särskilt angelägna standardiseringsuppgifter hade därvid framstått exempelvis möbelstandardiseringen, textilstandardiseringen, standardiseringen av kvalitets- och provningsbestämmelser för porslin och glas samt standardiseringen av strumpor, skor och konfektionerade artiklar. De föreliggande arbetsuppgifterna skulle

alltså, med hänsyn till vad som vore att vinna i ekonomiskt hänseende för sjukhusens huvudmän, i och för sig motivera en utökning av antalet befattningshavare hos beredningen. Då emellertid beredningen icke tilltrorde sig kunna samtidigt upptaga alla i övrigt önskvärda arbetsprojekt, hade det i stället syntts så mycket mera angeläget att söka skyndsammast slutföra de ur ekonomisk synpunkt mest betydelsefulla. Under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal hade för löpande budgetår beräknats ett belopp av 5 000 kronor för möbelstandardiseringen. Det syntes emellertid ovisst, om denna hunne slutföras i avsedd omfattning under innevarande budgetår. För att slutföra möbelstandardiseringen och vissa av de förut angivna mest angelägna standardiseringsuppgifterna hemställer styrelsen om anvisande av ett med 5 000 kronor till 10 000 kronor förhöjt belopp till avlöning av för dessa arbetsuppgifter erforderlig arbetskraft. I enlighet härmed har styrelsen beräknat ifrågavarande anslagspost till (57 000 + 5 000) 62 000 kronor.

I fråga om anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har styrelsen föreslagit en höjning av delposten till arvoden till av beredningen anlidade experter med 500 kronor till 2 000 kronor. Till stöd härför har åberopats dels utgifterna för ändamålet under föregående budgetår, 2 058 kronor, dels ock den ökade konsultation av experter, som måste förutsättas äga rum vid den förut omnämnda ytterligare forceringen av beredningens arbete. Posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har styrelsen alltså uppskattat till (6 000 + 500) 6 500 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg har styrelsen beräknat till oförändrat belopp, 7 000 kronor.

Enligt styrelsens förslag skulle alltså anslaget i sin helhet för nästa budgetår uppföras med (6 500 + 62 000 + 7 000) 75 500 kronor.

Härefter har *beredningens styrelse* i skrivelse den 13 december 1946 hemställt om anvisande av medel för nästa budgetår för anställande av ytterligare arkitektutbildad personal på beredningens arkivavdelning.

Styrelsen framhåller, att den i styrelsens petitaskrivelse omnämnda ökningen av arbetsuppgifterna komme att till stor del åvila arkivavdelningen. Styrelsen hade dock vid avlåtandet av sin petitaskrivelse ansett sig böra avvakta ännu någon tid, innan framställning gjordes om ökade medel för ifrågavarande ändamål. Sedan det emellertid visat sig icke möjligt att skjuta dessa och vissa ytterligare nytillkommande arbetsuppgifter på framtiden, hade beredningen blivit nödsakad att redan för innevarande budgetår anhålla om ett tilläggsanslag för tillfällig anställning av arkitektutbildad personal på arkivavdelningen. Det vore enligt styrelsens mening ställt utom allt tvivel, att för ett fullföljande av dessa arbetsuppgifter behovet av arkitektutbildad personal komme att kvarstå jämväl under budgetåret 1947/48, varför styrelsen ansåge sig böra göra framställning om ökning för nämnda ändamål av beredningens anslag. Därest det skulle bli möjligt att förvärva tillräckligt kvalificerad arbetskraft, finge löneförmånerna icke tillmätas alltför knappt.

Styrelsen ansåge ett arvode av 1 050 kronor för månad nödvändigt och hade därvid avvägt beloppet jämväl med hänsyn till den avlöning, som beräknades komma att efter den 1 juli 1947 utgå till befattningshavare i lönegrad motsvarande nuvarande Eo 24. Därest det icke skulle visa sig möjligt att för nämnda arvode erhålla lämplig heltidsanställd person, syntes i stället två personer med deltidstjänstgöring böra anställas.

Under hänvisning till det anförda hemställer styrelsen, att den i avlöningsstaten för beredningen uppförda anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för nästa budgetår måtte upptagas till (62 000 + 12 600) 74 600 kronor.

Statskontoret har i avgivet utlåtande över styrelsens framställningar icke haft något att erinra mot de av styrelsen begärda anslagsökningarna.

Framställning av statens sjukhusutredning av år 1943 samt yttranden däröver.

I skrivelse den 13 december 1946 har *statens sjukhusutredning av år 1943* framlagt förslag om provisorisk anslutning till centrala sjukvårdsberedningen av en avdelning för arbetsstudier vid sjukhus. Utredningen anför till en början följande.

Sedan år 1944 har utredningen efter medgivande av chefen för socialdepartementet genom särskilt anställda ingenjörer bedrivit arbetsstudier vid kropps- och sinnessjukhus. Enligt av departementschefen den 31 december 1945 senast fastställd plan skola dessa studier vara avslutade den 30 juni 1947.

De arbetsstudier, som hittills bedrivits, ha i huvudsak omfattat dels s. k. veckostudier vid ett antal vårdavdelningar och kök vid sjukhus, avseende att klarlägga förekomsten och den kvantitativa betydelsen för arbetsbelastningen av skilda arbetsmoment, dels s. k. frekvensstudier avseende att belysa hur ofta personalen förflyttar sig mellan lokalerna på vårdavdelningarna, de olika arbetsställena i köket o. s. v., dels slutligen specialstudier av transportanordningar, tvättinrättningar m. m. Slutligen ha på några sjukhus anordnats experiment avseende att belysa effekten av förbättrade arbetsmetoder, inredningsdetaljer och dylikt. Under dessa studier har ett betydande material insamlats, vilket sjukhusutredningen har för avsikt att framdeles redovisa.

Emellertid har ett antal sjukhushuvudmän visat intresse att för egen del anordna undersökningar rörande sjukhusens arbets- och organisationsförhållanden. Enligt sjukhusutredningens uppfattning torde dylika undersökningar vara av stort värde för de därav berörda sjukvårdsanstalterna, särskilt om för desamma kunde anlitas de arbetsstudieingenjörer, som i utredningens tjänst förvärvat erfarenheter och undersökningsrutin på området. Andra i fråga om sjukhusdrift erfarna arbetsstudiemän torde nämligen icke finnas att tillgå. Utredningen är därför angelägen medverka till sådana anordningar, att de på sjukhusdriften inriktade arbetsstudieingenjörerna få möjlighet att även i fortsättningen stå till statens och övriga sjukhushuvudmäns förfogande. Det är dock knappast troligt, att den efterfrågan på arbetsstudier vid sjukhus, som sålunda redan föreligger eller kan tänkas uppstå i en nära framtid, av sig själv kommer att laga sådan form, att dessa arbetsstudieingenjörer där-

igenom kunna beredas kontinuerlig sysselsättning. Den sannolika utvecklingen blir därför — om utredningens arbetsstudieingenjörer skingras efter den 30 juni 1947 — att dessa övergå till verksamhet inom andra områden, eventuellt efter något enstaka, tillfälligt uppdrag vid sjukhus. En sådan utveckling synes sjukhusutredningen böra undvikas, vilket lämpligen sker på så sätt, att ett centralt organ erhåller uppdrag att samla efterfrågan, fördela arbetsuppgifterna och garantera arbetsstudieingenjörerna kontinuerlig sysselsättning.

Sjukhusutredningen anför vidare, att utredningen ansåge ifrågavarande undersökningsverksamhet vara av den allmännyttiga karaktär, att det vore motiverat, att den sammanhållande funktionen ålades ett statligt organ. Såsom ett på sjukhusdriftens rationalisering inriktat organ syntes centrala sjukvårdsberedningen vara den statliga institution, som i detta fall borde komma ifråga.

Arbetsstudieingenjörerna borde — fortsätter utredningen — lämpligen utgöra en särskild avdelning inom centrala sjukvårdsberedningen, tills vidare närmast underställd beredningens verkställande ledamot. På beredningen skulle därvid ankomma att bland sjukhushuvudmännen sprida kännedom om metoderna för arbetsstudierna, kostnaderna härför och de möjliga resultaten, att på sätt som med hänsyn till huvudmännens speciella önskemål och vad som ur det allmännas synpunkt kunde anses mest givande organisera det arbete, som avdelningen på framställning av huvudmännen — däri inbegripet staten — hade att utföra vid visst sjukhus eller inom visst sjukvårdsområde, att inkassera och till statsverket inleverera de avgifter, som eventuellt bestämdes skola uppbåras av huvudmännen för detta biträde, samt att därutöver på lämpligt sätt för eget utrednings- och planeringsarbete utnyttja avdelningen under tider, då den ej vore upptagen av fältarbete. Under den tid, som sjukhusutredningens verksamhet påginge, borde utredningen äga rätt utnyttja arbetsstudieavdelningens tjänster för eventuella kompletteringar av utredningens egna undersökningar.

Utredningen framhåller slutligen, att arbetsstudieavdelningen tills vidare syntes böra givas provisorisk karaktär. Enligt utredningens uppfattning borde den under en försökstid, omfattande ett år, bestå av en teknisk ledare och ytterligare högst två arbetsstudieingenjörer. Arvodena till dessa syntes med beaktande av den allmänna lönerevision för statstjänstemän, som avsåges träda i kraft den 1 juli 1947, böra sättas till för den tekniske ledaren 1 050 kronor och för övriga arbetsstudieingenjörer högst 900 kronor för månad räknat.

Över utredningens förslag har centrala sjukvårdsberedningens arbetsutskott avgivit utlåtande, varefter statskontoret och medicinalstyrelsen yttrat sig i ärendet.

Centrala sjukvårdsberedningens arbetsutskott upplyser inledningsvis, att utskottet berett styrelsen för svenska landstingsförbundet och svenska stadsförbundets sjukvårdsdelegation tillfälle att avgiva yttrande i ärendet och därvid anhållit, att i yttrandet måtte särskilt angivas i vilken utsträckning den ifrågasatta organisationen kunde komma att utnyttjas av landstingens

respektive städernas utanför landstingen sjukhus. Såväl landstingsförbundets styrelse som stadsförbundets sjukvårdsdelegation hade framhållit, att från deras sida intresse ägnats åt besparings- och rationaliseringsfrågor inom sjukvården. Stora förhoppningar hade därvid knutits till resultatet av de utredningar, som verkstälts av statens sjukhusutredning. Icke minst gällde detta resultatet av de arbetsstudier, som utredningen låtit verkställa.

Landstingsförbundets styrelse, som i sin tur inhämtat yttranden från landstingens förvaltningsutskott, hade för sin del betonat, att värdet av arbetsstudier och organisationsundersökningar å sjukvårdens område för främjandet av en rationell sjukhusdrift framstode först, sedan sjukhusutredningen framlagt resultatet av hittills verkställda utredningar på detta område. Med hänsyn till de positiva uttalanden för inrättandet av en arbetsstudieavdelning, som förvaltningsutskotten givit uttryck åt, hade styrelsen emellertid ansett det värdefullt, att den nuvarande organisationen tills vidare bibehölls. Landstingsförbundets styrelse hade i anslutning härtill tillstyrkt det framlagda förslaget. Stadsförbundets sjukvårdsdelegation hade anfört, att man från städernas sida syntes vilja avvakta resultatet av sjukhusutredningens arbetsstudier och andra undersökningar, innan man vore beredd att för de olika sjukhusens del göra upp mera konkreta planer för nya arbetsstudier. Delegationen hade emellertid vitsordat, att bland sjukhusens huvudmän intresse funnes för arbetsstudier, och hade ansett, att tillkomsten av en mera permanent arbetsstudieavdelning ansluten till centrala sjukvårdsberedningen måste hälsas med tillfredsställelse.

För egen del har beredningens arbetsutskott anfört i huvudsak följande.

Det skulle även för beredningen ha varit av värde vid ett ställningstagande till det nu framlagda förslaget, om resultaten av sjukhusutredningens arbetsstudier — helt eller till vissa delar — förelegat publicerade. Med hänsyn till det intresse, som deklarerats från sjukhushuvudmännens sida, anser emellertid beredningen önskvärt, att de arbetsstudiemän, som i sjukhusutredningens tjänst förvärvat erfarenhet och undersökningsrutin på området, fortsättningsvis kunna stå till förfogande. Enligt beredningens mening torde arbetet framdeles bära bedrivs mindre i form av tidsstudier och mera såsom rena organisationsundersökningar. Beredningen vill även framhålla, att det för såväl arkivavdelningens som standardiseringsavdelningens arbetsuppgifter skulle vara av stort värde att för specialundersökningar ha tillgång till en arbetsstudieavdelning. Såsom sjukhusutredningen i sin skrivelse berört kommer under den tid utredningens verksamhet pågår, arbetsstudieavdelningen att behöva utnyttjas för eventuella kompletteringar av utredningens egna undersökningar.

Med hänsyn till det intresse för en organisation som den föreslagna, som sålunda föreligger från sjukhushuvudmännen, centrala sjukvårdsberedningen och statens sjukhusutredning, vill beredningen tillstyrka, att till centrala sjukvårdsberedningen provisoriskt under budgetåret 1947/48 anslutes en avdelning för arbetsstudier vid sjukhus.

Arbetsutskottet framhåller vidare, att vid ett bifall till den gjorda framställningen den föreslagna arbetsstudieavdelningen borde organiseras såsom en särskild avdelning inom beredningen och merkostnaderna för densamma

bestridas genom ett särskilt anslag för nämnda verksamhet. Då ifrågavarande verksamhet måste anses vara av allmännyttig karaktär och, i avvaktan på sjukhusutredningens resultat, måste betraktas såsom en försöksverksamhet, framstode som naturligt, att de fasta kostnaderna bestredes av statsmedel. Det hade vidare ansetts angeläget, att innan värdet av arbetsstudier blivit klarlagt, ersättningen för sådana arbetsstudier, som vore avsedda att verkställas på begäran av sjukhusens huvudmän, icke fastställdes så, att den avhölle huvudmännen från att anlita arbetsstudieavdelningen. Med hänsyn härtill borde under den föreslagna försökstiden huvudmännen endast debiteras rese- och traktamentsersättningar i samband med lokala undersökningar. Vid arbetsstudier eller undersökningar å sådan ort, att resekostnads- och traktamentsersättning enligt resereglementet ej skulle komma att utgå, exempelvis i Stockholm, borde huvudmännen erlægga ett mot beräknad rese- och traktamentsersättning svarande belopp.

Arbetsutskottet har slutligen beträffande kostnaderna för arbetsstudieavdelningens verksamhet anfört följande.

Sjukhusutredningen har utgått ifrån att arbetsstudieavdelningen skulle omfatta en teknisk ledare och två arbetsstudieingenjörer. Dessa ha förutsatts skola vara arvodesavlönade. Sammanlagda arvodesbeloppen beräknas till högst 34 200 kronor för år. För avdelningens verksamhet torde jämväl erfordras ett kontorsbiträde med arvode beräknat till 4 700 kronor. För resekostnader och traktamentsersättningar torde böra beräknas ett belopp av 12 000 kronor. Beredningen har härvid räknat med att arbetsstudiemännen komma att under sammanlagt omkring 100 dagar ägna sig åt fältarbete, därav halva tiden för statens sjukhusutredning och centrala sjukvårdsberedningen samt halva tiden för uppdrag från sjukhushuvudmännen. Av beredningen förskotterade reseersättningar i anledning av sistnämnda arbeten — omkring 6 000 kronor — skulle komma att inflyta till beredningen med samma belopp. Beredningen har förutsatt, att arbetsstudiemännen komma att åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt klass II B i allmänna resereglementet. För expenser torde böra upptagas 3 100 kronor. Något belopp för lokaler synes icke komma att erfordras, då beredningen utgår från att statens sjukhusutredning jämväl under budgetåret 1947/48 kommer att disponera sina nuvarande lokaler och att arbetsstudieavdelningen då även skulle kunna nyttja dessa. Kostnaderna för arbetsstudieavdelningen har beredningen sålunda beräknat till $(34\ 200 + 4\ 700 + 12\ 000 + 3\ 100 - 6\ 000)$ 48 000 kronor.

Medicinalstyrelsen har för sin del intet haft att erinra mot bifall till det framlagda förslaget.

Statskontoret anför, att förslaget syntes vara ägnat att inge vissa betänkligheter. Värdet av arbetsstudier och organisationsundersökningar å sjukvårdens område för främjande av en rationell sjukhusdrift syntes nämligen, såsom framhållits bland annat av landstingsförbundets styrelse, kunna bedömas först sedan sjukhusutredningen framlagt resultatet av hittills verkställda utredningar på detta område. Statskontoret ville emellertid icke motsätta sig, att såsom ett provisorium under budgetåret 1947/48 en arbetsstudieavdelning inrättades vid centrala sjukvårdsberedningen. Med ledning av resultatet av verksamheten under detta år syntes frågan om avdelningens bibe-

hållande framdeles få bedömas. I fråga om den ersättning, som skulle erläggas av vederbörande huvudmän för verkställda undersökningar för deras räkning, har statskontoret för sin del ansett, att huvudmännen av sjukvårdsberedningen borde debiteras ett visst belopp, förslagsvis 30 kronor, för varje tjänstgöringsdag, som erfordrades för undersökningarna. En dylik anordning skulle innebära större rättvisa de olika huvudmännen emellan än de av beredningen föreslagna ersättningsgrunderna.

Föredraganden.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen planeras för närvarande i landet omfattande ny-, till- och ombyggnader av sjukhus och därmed jämförliga inrättningar. Nämnade förhållande har medfört, att ökade anspråk ställts på centrala sjukvårdsberedningens arkivavdelning, som har till uppgift att på begäran av vederbörande sjukhusägare biträda med granskning av de planerade företagen. Då för de avsedda sjukhusutvidgningarna även kräves omfattande nyanskaffning av utrustning av olika slag, ha vidare från sjukhushuvudmännens sida rests krav på forcering av arbetet rörande standardisering av sjukvårdsmateriel i syfte att underlätta nyanskaffningen och nedbringa kostnaderna härför. Härigenom ha arbetsuppgifterna ökat även för beredningens standardiseringsavdelning. För att tillgodose det omedelbara behovet av den förstärkning av arkivavdelningens arbetskrafter, som påkallats av de ökade arbetsuppgifterna, har Kungl. Maj:t genom beslut den 20 december 1946 ställt medel till beredningens förfogande för anställande under innevarande budgetår av viss arkitektutbildad expertis. I likhet med beredningen räknar jag med att en liknande förstärkning kommer att vara erforderlig även under nästa budgetår. Jag anser mig för den skull böra tillstyrka beredningens framställning om anvisande för ändamålet av ett belopp av 12 600 kronor. Ej heller mot beredningens förslag om höjning med 5 000 kronor till 10 000 kronor av det för möbelstandardisering m. m. avsedda beloppet och med 500 kronor till 2 000 kronor av den för arvoden till experter uppförda delposten har jag funnit något att erinra.

Vad härefter beträffar det av statens sjukhusutredning framförda förslaget om inrättande vid beredningen av en provisorisk avdelning för arbetsstudier framgår av den lämnade redogörelsen, att de arbetsstudier, som sedan år 1944 bedrivits av utredningen, stå inför sin avslutning. Det under studierna samlade materialet är föremål för bearbetning inom utredningen. Resultatet av utredningens överväganden torde dock, enligt vad jag under hand inhämtat, icke vara att förvänta förrän under första halvåret 1948. I detta läge har utredningen ansett angeläget, att en av dess arbetsstudiegrupper icke skingrades utan alltfört stode till förfogande för staten och övriga sjukhushuvudmän. Från olika huvudmäns sida har också uttalats intresse för en dylik anordning. Oaktat svårigheter möta att nu bedöma värdet av arbetsstudier och organisationsundersökningar å sjukvårdens område, anser jag

i likhet med utredningen praktiska skäl tala för att vissa av utredningens arbetsstudieingenjörer, i avvaktan på utredningens förslag, tills vidare kvarhållas i det allmännas tjänst. Jag vill härvid särskilt erinra om att ingenjörerna i fråga erhållit sin utbildning på sjukhusområdet i utredningens tjänst och att risk föreligger för att den erfarenhet och rutin i fråga om arbetsstudier och organisationsundersökningar på sjukvårdens område, som dessa förvärvat, eljest går förlorad för det allmänna.

Med hänsyn till de uppgifter, som ankomma på centrala sjukvårdsberedningen, synes det vara naturligt, att denna närmast kommer i fråga för övertagande av arbetsstudieingenjörerna från sjukhusutredningen. Jag förordar därför, att ingenjörerna, på sätt i ärendet föreslagits, anslutas såsom en särskild provisorisk avdelning till beredningen. Avdelningen torde böra omfatta en teknisk ledare och två arbetsstudieingenjörer. De föreslagna arvodena för dessa befattningshavare, eller 1 050 kronor för månad för den tekniske ledaren och högst 900 kronor för månad för envar av arbetsstudieingenjörerna, synas mig lämpligt avvägda. För kontorsgöromål åt avdelningen torde vidare böra avses ett belopp av 5 000 kronor. Härjämte torde vissa belopp böra anvisas för reseersättningar och för expenser. För lokala undersökningar, som utföras på begäran av huvudmän för andra sjukhus än statens, torde böra utgå särskild ersättning, vilken lämpligen i enlighet med statskontorets förslag synes kunna bestämmas till 30 kronor för tjänstgöringsdag. Med hänsyn till avdelningens provisoriska karaktär torde kostnaderna för dess verksamhet tills vidare lämpligen böra bestridas från ett särskilt anslag, förslagsvis benämnt centrala sjukvårdsberedningen: arbetsstudier.

Jag övergår härefter till beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår.

Vad först angår anslaget till *centrala sjukvårdsberedningen: avlöningar* bör anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, enligt av mig förordat förslag höjas med 500 kronor till 6 500 kronor.

Anslagsposten till *avlöningar till övrig icke-ordinarie personal* bör, vid bifall till vad jag förordat om anvisande av medel till extra arbetskraft för möbelstandardisering m. m. och för arkitektutbildad personal, uppräknas med sammanlagt (5 000 + 12 600) 17 600 kronor. Den allmänna löneregleringen medför vidare en ökning av medelsbehovet under posten med 28 400 kronor. Posten torde alltså för nästa budgetår böra upptagas till (57 000 + 17 600 + 28 400) 103 000 kronor.

Till rörligt tillägg torde böra avses 5 500 kronor.

Anslaget i sin helhet skulle alltså uppgå till (6 500 + 103 000 + 5 500) 115 000 kronor.

Under det nya anslaget till *centrala sjukvårdsberedningen: arbetsstudier* böra för arvoden till en teknisk ledare och till två arbetsstudieingenjörer upptagas [(12 × 1 050) + (2 × 12 × 900)] 34 200 kronor. Vidare bör för kontorsgöromål upptagas ett belopp av 5 000 kronor. För reseersättningar beräknar jag i enlighet med centrala sjukvårdsberedningens förslag 12 000 kronor,

medan beloppet för expenser torde kunna begränsas till 2 800 kronor. Vidare skulle avgå ersättningar från huvudmännen, vilka torde kunna uppskattas till 4 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget skulle sålunda uppgå till (34 200 + 5 000 + 12 000 + 2 800 — 4 000) 50 000 kronor.

De båda anslagen torde böra anvisas under huvudtiteln V a. Inrikesdepartementet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	6 500
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	103 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	5 500

Summa förslagsanslag kronor 115 000;

dels ock för budgetåret 1947/48 under V a huvudtiteln anvisa

1. till *Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar* ett förslagsanslag av kronor 115 000;
2. till *Centrala sjukvårdsberedningen: Arbetsstudier* ett förslagsanslag av kronor 50 000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Hedfors.

477450. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1947.